

א) וּבְכֹרֹתַי נִי עִשְׂרָה
ב) וּבְמִשְׁנֵי שְׂמֵשֵׁנֹתַי
ג) אִשְׁתָּה הִיא מִשְׁתַּקֵּיל לִי
ד) עַי רִשְׁיָה נִחָה
ה) שָׁלֵה הִיא דְמִלְמַלְתִּי וְהִיא
מִמְיָתִי דִּהְיָה כִּי עָי
מִהֲרָם, ט) רִימ,

הגהות הב"ח

א) ג'ם' היה לו חזק מכל
ולא היה משתקיל ליה
ב) עני למתנה ליה מינה
ג) פלגא דחזק לא היה ליה
ד) תקע ליה אחינח כלי' :
ה) תוב' ד'ה שור וכו'
דנקט בדיק ג'ת ש'ס :

גליון הש"ס

ג'מ' חנן בישא ע'
טנהדין ד'ק ג'ע"א מו'ס'
ד'ה שלא תנעול: שם הב
ל'י פלגא דחזק. ודוא. ע'
טנהדין ד'ק ג'מ' ע"ב מו'ס'
ד'ה קן ידל:

מוסף רש"י

אינן צריכין פרוזבול.
שלין שביעית משמטת חוב
של אביהי הנתן ג'יטין
ד'ז. וזוא מכתב. שנסתמה
ורטו (בכורות א'). לא
היה משתקיל ליה.
לומר לא היה יתק
בעיר להוציא, לא היה
הדינר שקול וזהו לו כלום
(שם). נגה שור חמור
וגמל נעשה מועד לכל.
ולא אחינח ע'ד שיהא
מועד בשלשם בעל מין
ומן. דהואל ויודע שלשה
נחוחמו בשלשה מינין אין
זה מקפיד על מין אחר
(תורה ד. ט).

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

לז.

עין משפט
ג'ר מצוה

א ז מיי פ"ט מהל'
שמיטה ויובל הלכה עד
סגנו לאון רעף טור ש"ע
ח"מ פ"י סו סעיף כח:
ב ג ד ג' מיי פ"ז מהל'
מקן מנון הלכה ח:
ג ה ו' מיי ט' ש'ס הל' ט:
ד ז מיי ט' ש'ס הלכה י:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אין לריבין פרוזבול דכללו הכי לא משמט שביעית לחוב שלהן
לאן דייהו דיממי אן ורמי עלן להפוכי בזכותיהו הלכך שטרות
שלהן כמסורים לז"ד דמי ותנן המוסר שטרותיו לז"ד אין משמטין
וזכו גופו של פרוזבול מוסרני לכס פלוני ופלוני הדייןן במסכת
גטין (דף לו.) להכי נקט ר"ג דנשיא
היה וביט דינו ב"ד חסוב: וזוא מכתב.
פחותה לורתו: ולא היה משתקיל
ליה. לא היה יכול להוציא: **במתני'**
לקטנים. לעגלים: הכי הוא מועד
לשצפות. לפי שהוא בטל ממלאכה
וחיה דעמו עליו: ואינו מועד לימוס
החול מה משפטו של זה. תלמידיו
היו שולחין אותו: ג' ימי שצפות.
לאחר שהועד לשצמות העצירו לפניו
שוורס בג' שצמות ולא נגח חזר
לממותו ואם חזר ונגח אין משלם
אלא חצי נזק: **ג'מ'** ואינו מועד
סנן. ואין מועד לשאינו מינו דיעינין
ציה ללא נגח וכגון דעצריניהו להו
קמיה ולא נגח הלכך למי שאינו מועד
לו אם נגחו אחר זמן משלם חצי
נזק אבל מסתמא אם הועד לזה
מועד אף לזה וכן אם הועד לקטנים
מועד לגדולים: **השפא יש לומר**
מקטנים לקטנים. כגון ממינו לשאינו
מינו אשמעינן רישא אינו מועד
מקטנים לגדולים מצעיא: **דאפילו**
מאדס. דאית ליה מולא לא היה
סתמיה מועד לזהמה: **אלא אי**
אמרם ואינו מועד. לשאינו מינו תנן:
אלא סתמיה מועד. ממינו לשאינו
מינו: **השפא מצמה לזהמה** הוי
מועד. ואפי' לנין אחר: **מאדס**
לזהמה מצעיא. והא ליכא למימר
דהיא גופה אכטריך לאשמעינן
דהיכא דחוינן דאינו מועד לזהמה
אינו משלם על צמהה אלא חצי נזק
דהא פשיטא לן דתם משלם חצי נזק:
רישא אחורה קאי. והיא גופה אכטריך
לזהמה לא משלם אלא חצי נזק
ואע"ג דאיעיד ליה הואיל והדר ציה
חזר לממותו ואע"ג דלא הדר ציה
מאדס: **שינוי משינוי ליה.** היכא
דחוינן דהועד לשצמות ובימי החול
לא נגח מאי דיניה: **ומו איבו מאי**
קא מהדר להו. הא אינהו נמי אינו
מועד קאמרי: **פרושי קא מפרש לה.**
אידי דנקט לה משום דוקא דידיה
דדייקין הא סתמא הוי מועד על
כחתיך אסקיה למילתיה: **אלא אי**
אמרם אינו מועד סנן פסקה.
למילתיה ואשמעינן דאינו מועד
מאי תו דקמני למי שאינו מועד
כו': **עד השפא כו'. צתמיה:**
ואם סתמא לומר נמי איסא לדרב
פפא. דסתמיה לא הוי מועד לשאינו
מינו: **נגח שור וחמור וגמל נעשה**
מועד לכל. ולא צעינן ג' נגיחות
לכל חד וחד מאחר שנתקיימה
העלאתו ע"ג ג' מינין: **לסירוגין.**
אם יגח רזופין אינו משלם אלא חצי
נזק על האחרון: **ערוה.** חמור הכר:
חמור

אין צריכין פרוזבול. דשטרות שלהם דמי כמסורין לז"ד כך פירש
בקונטרס וא"ת מלוה על פה מאי איכא למימר דכותבין עליה
פרוזבול דמוכח דזהשולט (גיטין דף נו.) וי"ל דהוי כאלו החוב שלהם
מסור לז"ד ואפי' אין ללוה קרקע מקנים לו חכמים קרקע בשביל
תקנת הימונים שאין כותבין
פרוזבול אלא על הקרקע:
הרי' הוא מועד לשבתות. מפרש
צירושלמי לפי שראה אותם
במלבושים נאים אחרים ושהוא אומם
צעיינו נכרים ואינו מכירם:
משיחזור בו ג' שבתות. אע"ג
דכבר אשמעינן רבי
יהודה בפ"ג (דף קנ:) אכטריך דס"ד
הואיל ולא מועד אלא לשצמות לא
צעי חזרה כ"כ ולפ"ה ניחא דמפרש
מועד לשצמות לפי שאין עשה
מלאכה דקמ"ל דאפי' שצמ ממלאכה
דימי החול ולא נגח לא הוי חזרה:
רב וביד אמר ואינו מועד תנן. הא
סתמא הוי מועד לשאינו מינו
ואפילו מצמהה לאדם נמי שמעי' לה
לקמן בפירקין (דף מה.) דסתמא
הוי מועד גבי הא דפריך וכי מאחר
דמתס קטלינן ליה מועד היכי
משכחת לה ומפרש רב זביד כגון שהרג
ג' צהמות והוה מזי למימי צמתיה
מועד לזהמה ואינו מועד לאדם
לאשמעינן דסתמא הוי מועד ומיהו
שמתא חזר צו רב זביד מההיא
דלקמן דפריך עלה התם שאם לא
תאמר כן קאי' ליה הוי: (ד"ה ט'
מסילתין (דף קד):

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור ורא נגח. צתמא דנקט (ט) כדי
שאם יגח לאתער משלם נ"ש:
נעשה מועד לסירוגין לשוורים.
וא"ת לרב זביד אפי' לכל
דבר הוי מועד וי"ל כגון שראה שאר
צהמות ולא נגחן:
נעשה מועד לסירוגין צבא. ע"כ
צטל ראה צינתיים כלום
דאי' ראה לא הוי מועד (לכללן לסירוגין
לחודיה הוי מועד לכל לסירוגין לרב
זביד וי"ל דקסבר רב זביד דרבותא
קמ"ל דס"ד צהקן מיני דחזא ולא
נגח לא הוי מועד ולא צסירוגין
מילא מלתא א"נ צשעה שנגח
ג' מינים הללו הוי לפניו מינים
הרבה ולא נגח אלא אלו דהשתא
אם היו שלשתן שוורים הייתי אומר
כיון דכל עשה מוזמן ליגח השוורים
ומינה שאר מינים אין מועד ליגח
אלא שוורים אבל השתא דהו' ג'
מינים האחד מהם נוגח ואינו חושש
ליגח אלא האחד:

שור